

זוהר חלק ג דף פה עמוד א

לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשל. אמר רבי חייא, מקרא זה כמשמעו, אבל פרשה זו כולה למדנו ממנה ענינים אחרים, וכלם תלויים זה בזה.

מדת הדין נאחזת בקללה

ובוא וראה, מי שמקלל לחברו, והוא לפניו והכלימו, כאלו שפך דמו, וזה נתבאר. ומקרא זה מדבר כשאין חברו עמו והוא מקללו, דבור זה עולה, שאין לך דבור ודבור שיוצא מפי האדם שלא יהיה לו קול, וזה הקול עולה למעלה, וכמה שרי הדין מתחברים עם אותו הקול, עד שעולה ונתעורר מקום הדין שנקרא תהום רבה כמו שנתבאר, והרבה דינים נתעוררים על זה האדם. וי למי שמוציא דבור רע מפיו, וזה נתבאר.

"ולפני עור לא תתן מכשל" כמשמעו, ונדרש במי שגורם לאחר לחטוא, וכן במי שמכה לבנו גדול.

הלא ראוי ומורה מונע תלמידו מללמוד כאמת

וכן במי שלא הגיע להוראה ומורה, כמו שכתוב **"כי רבים חללים הפילה ועצמים כל הרגיה"** (משלי ז, כו), וזה נתבאר. הוא עובר משום **"ולפני עור לא תתן מכשל"**, לפי שהכשיל את חברו לעולם הבא.

תורת אמת נעשית אור עליון

שלמדנו, מי שהולך בדרך ישר בהתורה, ומי שלומד התורה כראוי, יש לו חלק טוב תמיד לעולם הבא. כי אותן דברי תורה שהוציא מפיו הולכים ושטים בעולם ועולים למעלה, וכמה עליונים קדושים מתחברים באותן דברי תורה, ועולים בדרך מישור ונתעטרים בעטרה קדושה, וטובלים בנהר של עולם הבא^[ח] הנמשך ויוצא מן העדן, ומתקבלים בו ונבלעים בתוכו, ונעשה מהם נטיעת עץ עליון סביב הנהר ההוא, ואז נמשך ויוצא אור עליון ומתעטר בו באדם הזה כל היום.

תורה שלא באמת נדחית

ומי שלומד תורה ואינו עמל בה בדרך אמת ובדרך ישר, דבור זה עולה ונוטה לכמה דרכים ואין מי שיתחבר בו, וכלם דוחים לו חוצה, והולך ומשוטט בעולם ואינו מוצא מקום. מי גרם לו זה, מי שהטוה מדרך הישר. זהו שכתוב **"ולפני עור לא תתן מכשל"**, ולפיכך כתוב **ויראת מאלהיך אני ה'.**

זיו הזוהר

ח. זה עולם הבינה הנקרא אמת עלאה:

תורה בתשוקה אף שאינה אמת מתקבלת

ומי שתשוקתו ללמוד תורה ואינו מוצא מי שילמוד עמו, והוא באהבתו להתורה עמל בה ומגמגם בה גמגום בלי הבנה, כל דבור ודבור עולה, והקדוש ברוך הוא שמח בהם ומקבלם, ונוטע אותם סביב הנחל ההוא^[ט], ונעשה מאותן הדבורים עצים גדולים, ונקראים ערבי נחל. זהו שכתוב **"בְּאַהֲבַתָּה תִּשְׁגָּה תְּמִיד"** (משלי ה, יט).

ודוד המלך אמר, **"הוֹרֵנִי ה' דִּרְכָּךְ אֱהִלֶּךָ בְּאַמְתֶּךָ"** (תהלים פו, יא), וכתוב **"וְנִחַנְנִי בְּאַרְחַ מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרִי"** (שם כז, יא). זכאים הם היודעים דרכי התורה ולומדים בה בדרך ישר, שהם נוטעים עצי חיים למעלה שכולם הם רפואה:

זוהר פרשת בלק חלק ג דף קצט עמוד א

צדק - דין בלי נגיעות

"לֹא תַעֲשׂוּ עוֹל בְּמִשְׁפָּט" וגו' **"בְּצִדְקָה תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ"**. אמר רבי חזקיה... איך תאמר שצדק דין תקיף הוא, הרי כתוב **"צִדְקָה צִדְקַת תְּרִדְךָ"** (דברים טז, כ). אלא שצדק אין בו ותרנות כלל, כמו כן, הדין את חברו אינו ראוי לעשות לו ותרנות מן הדין כלל, אלא בצדק, שלא ישיגח על אהבה. **"מֵאֲזַי צִדְקָה"** בלי ותרנות לצד זה ולצד זה, למי שנותן ולמי שמקבל.

זוהר חלק ג דף פה עמוד ב

הדיין אוחז במדת צדק ומערב בו רחמים

רבי יוסי אמר, הרי אמרו שפרשה זו ענינים עליונים ויקרים ישנם בה באותן מצות התורה. מקרא זה מסופו הוא מובן, שכתוב **"בְּצִדְקָה תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ"**, בוא וראה שתי מדרגות הן כאן, משפט וצדק. מאי בין זה לזה, אלא אחד רחמים ואחד דין, וזה נמתק בזה. **כאשר** נתעורר צדק הוא דן דין לכל בשוה, שאין בו רחמים ולא ותרנות. כשנתעורר משפט יש בו רחמים. יכול יהיה כלו במשפט, בא הכתוב ואומר **"בְּצִדְקָה תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ"**. מאי הטעם, לפי שצדק אינו דן לזה ומוחל לזה, אלא לכלם יחד במשקל אחד, כדברי הכתוב **"לֹא תִשָּׂא פָנֶי דָל וְלֹא תִהְדָּר פָּנֵי גָדוֹל"**, אלא כלם במשקל אחד. יכול שיהיה כל הדין בצדק בלבדו, בא הכתוב ואומר **"תִּשְׁפֹּט"**, שצריך לחברם יחד שלא יהיה נמצא זה בלי זה, וזהו שלמות הדין.

וכל כך למה, לפי שהקדוש ברוך הוא נמצא שם, ולפיכך נצרך שיהיה הדין בשלמות, וכמו שהוא עושה למטה, כדמיון זה ממש נעשה למעלה.

כסאו של ה' - צדק ומשפט

ובוא וראה, הקדוש ברוך הוא מכין כסא הדין בשעה שהדיינים יושבים, ככתוב **"כּוֹנֵן לְמִשְׁפָּט כְּסָאוֹ"** (תהלים ט, ח), ומשם הוכן כסאו של הקדוש ברוך הוא. ומה הוא כסאו, אלו הם צדק ומשפט, זהו שכתוב **"צִדְקָה וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסֵאֶךָ"** (שם פט, טו). ומי שדן דין צריך לדון כעין כסא המלך, ואם פוגם אחד מהם כאלו פוגם לכסא המלך, ואז הקדוש ברוך הוא

זיו הזוהר

ט. זה עולם המלכות הנקרא אמה תתאה:

נסתלק מבין הדיינים ואינו עומד שם בשעת דונם, ומה אומר "עֲתָה אָקוּם יֹאמֵר ה' וגו'" (ישעיהו לג, י), ורוח הקודש אומר "רוֹמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים" (תהלים נז, ו):

זוהר פרשת נשא חלק ג דף קכא עמוד ב

הנשמה מעידה על דיבורי האדם הטובים והפגומים

"לֹא תֵלֵךְ רַכִּיל בְּעַמֶּיךָ". אמר רבי אבא, בוא וראה בשעה שהאנשים ישנים וטועמים טעם מיתה, והנשמה עולה למעלה, עומדת במקום שעומדת, ונבחנת על מעשיה שעשתה כל היום, וכותבים אותם על אגרת. מה הטעם, לפי שהנשמה עולה למעלה, ומעידה על מעשי האדם, ועל כל דבור ודבור שהוציא מפיו.

וכאשר אותו הדבור שהוציא האדם מפיו הוא כראוי, דברי קדושה של תורה ותפלה, עולה ובוקע רקיעים, ועומד במקום שעומד, עד שנכנס הלילה, והנשמה עולה ואוחזת לזה הדבור ומכנסת לו לפני המלך.

וכאשר זה הדבור אינו כראוי, והוא דבור מדבורים הרעים, מלשון הרע, זה הדבור עולה למקום שעולה, ואז נרשם זה הדבור וזה החטא על האדם. זהו שכתוב "מִשְׁכַּבְתָּ חֵיקֶךָ שֹׁמֵר פִּתְחֵי פִיךָ" (מיכה ז, ה):

